

Sygn. akt V ACa 14/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sokołowska (spr.)
Sędziowie:	SA Irma Kul SO del. Elżbieta Milewska - Czaja
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Makarewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2013 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa (...)

przeciwko Skarbowi Państwa - (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 30 sierpnia 2012 r., sygn. akt I C 285/10

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – (...) kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 14/13

UZASADNIENIE

Powód (...) domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa - (...) kwoty 220.000 zł tytułem odszkodowania za nieprawidłowe wykonywanie obowiązków służbowych funkcjonariuszy pozwanego. Zarzucał, że w sprawach z jego udziałem, które toczyły się w :

- Sądzie(...)
- Sądzie (...)

- Sądzie (...)
- Sądzie (...)
- Sądzie (...)

doszło do przewlekłości postępowania, odmawiano powodowi przyznania pełnomocnika z urzędu i zwolnienia od kosztów sądowych oraz niedoprowadzono go na rozprawy. Powód podnosił, że nie był przesłuchany w postępowaniach skargowych z jego interwencji odnośnie nieprawidłowości zaistniałych ze strony administracji (...). Do twierdzonych naruszeń doszło, w opinii powoda, w okresie od 1 stycznia 2005r. do 3 marca 2009r., a w ich skutek znacznie pogorszył się jego stan zdrowia.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego kwestionując powództwo zarówno co do zasady jak i wysokości oraz podnosząc zarzut przedawnienia roszczeń powoda za okres trzyletni przed wniesieniem pozwu.

Sąd(...) wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2012r. oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - (...) kwotę 7.200zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych oraz rozważaniach prawnych:

W dniu 27 sierpnia 2007r. do Sądu (...)wpłynął pozew (...) przeciwko (...)Sprawa zarejestrowana została pod sygn. IC (...) W sprawie tej zwolniono powoda od kosztów sądowych w całości oraz ustanowiono mu pełnomocnika z urzędu. Wyrokiem z dnia 19 lutego 2008r. powództwo (...) zostało oddalone. Od powyższego wyroku (...) wywiódł apelację. Akta sprawy wpłynęły do Sądu (...) w dniu 8 kwietnia 2008r. Tego samego dnia sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I ACa (...). Wyrokiem z dnia 27 maja 2008r. apelacja powoda została oddalona.

Postanowieniem z dnia 2 lipca 2008r. Sąd (...) sygn. akt I ACa(...), na skutek wniosku (...), ustanowił dla niego adwokata z urzędu dla celów ewentualnego złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu (...) z dnia 27 maja 2008r., sygn. akt I ACa (...) odrzucając wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika procesowego z urzędu dla celów sporządzenia skargi o wznowienie postępowania. Kolejne liczne wnioski powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla sporządzenia skargi kasacyjnej, o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, o wznowienie postępowania przed Sądem (...), sygn. akt I ACa (...), o zwolnienie od kosztów sądowych w/w postępowaniach były oddalane, odrzucane postanowieniami Sadu (...), sygn. I ACa (...)z dnia: 16 lipca 2008r., 10 września 2008r., 24 września 2008r., 15 października 2008r., 6 listopada 2008r., 19 listopada 2008r., 10 grudnia 2008r., 9 stycznia 2009r., 28 stycznia 2009r. i 26 lutego 2009r.

Pismem z dnia 27 grudnia 2007r. (...)zwrócił się do Sądu (...)(data wpływu 16 stycznia 2008r.) o zwolnienie go od kosztów postępowania i ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia pozwu i skargi konstytucyjnej. Zarządzeniem z dnia 17 stycznia 2008r. sprawa zarejestrowana została w rep. Co. Kolejnym zarządzeniem z dnia 18 stycznia 2008r. wezwano (...) do uzupełnienia braków formalnych pisma procesowego z dnia 27 grudnia 2007r. w terminie 7 dni, pod rygorem zwrotu pisma. Wezwanie zostało doręczone (...) w dniu 9 lutego 2008r. Zarządzeniem z dnia 25 lutego 2008r. zarządzono zwrot wniosku.

(...) wywiódł zażalenie na postanowienie Sądu (...) z dnia 4 listopada 2008r., sygn. akt XV (...) oddalające jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi o wznowienie postępowania lub skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu (...) wydanego w dniu 30 kwietnia 2008r. w sprawie o sygn. akt VII (...) oraz odrzucające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych celem wniesienia skargi o wznowienie postępowania lub skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Okręgowego wydanego w dniu 30 kwietnia 2008r. w sprawie o sygn. akt VII (...).

Akta wraz z zażaleniem wpłynęły do Sądu (...) w dniu 1 grudnia 2008r. Zarządzeniem z dnia 5 grudnia 2008r. sprawa wpisana została do rep. III APz (...). Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2008r. Sądu (...) zażalenie (...) zostało oddalone. Kolejne wnioski (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczeń Sądu (...) z dnia 22 grudnia 2008r., z dnia 8 lutego 2009r. oraz z dnia 10 lutego 2009r. oddalających jego wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, zostały oddalone.

W dniu 10 lutego 2009r. do Sądu (...) wpłynął wniosek (...) z dnia 4 października 2008r. (mylnie wniesiony do Sądu (...)) o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi konstytucyjnej.

Zarządzeniem z dnia 11 lutego 2009r. wpisano sprawę do rep. Co(...)Zarządzeniem z dnia 27 lutego 2009r. (...) wezwany został do uzupełnienia braków formalnych wniosku z dnia 4 października 2008r. poprzez jednoznaczne oświadczenie, czy żąda wyłącznie zwolnienia od kosztów postępowania i ustanowienia pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi konstytucyjnej oraz pozwu czy też równocześnie wnosi pozew, w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu pisma. Przedmiotowe wezwanie doręczone zostało (...) w dniu 3 marca 2009r. W piśmie z dnia 3 marca 2009r. (...) podniósł, że nałożone na niego zobowiązanie jest niewykonalne w(...).

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2008r., sygn. akt I Co (...) Sąd (...) oddalił wniosek (...) o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zażalenie wnioskodawcy na powyższe postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu (...) z dnia 31 marca 2008r., sygn. akt III (...). W dniu 16 kwietnia 2008r. (...) złożył ponowny wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu podnosząc, że nie potrafi poprawnie sformułować pozwu. Zarządzeniem z dnia 28 kwietnia 2008r. J. J. został zobowiązany do oświadczenia się w terminie 7 dni czy od wydania poprzedniego postanowienia nastąpiła zmiana okoliczności uzasadniających powyższy wniosek. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2008r. Sąd (...) odrzucił wniosek(...) o zwolnienie od kosztów sądowych, albowiem w zakreślonym terminie nie wykazał on, by nastąpiła zmiana okoliczności uzasadniających wniosek i oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu z powodu niezyskania przez (...)całkowitego lub częściowego zwolnienia od kosztów sądowych.

W dniu 26 czerwca 2008r. wpłynęło zażalenie powoda na w/w postanowienie w zakresie oddalenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 23 września 2008r. Sąd(...) w sprawie III (...) uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi (...). Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2008r. Sąd (...) oddalił wniosek powoda z dnia 16 kwietnia 2008r. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu wniesienia pozwu przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi(...). Kolejne wnioski (...)o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zostały prawomocnie oddalone postanowieniami Sadu (...)z dnia: 29 stycznia 2009r., 17 lutego 2009r., 27 lutego 2009r. i 9 marca 2009r. (...) nie zaskarżył powyższych postanowień.

Przed Sądem(...)rozpoznana była pod sygn. akt III(...) skarga (...) na przewlekłość postępowania w sprawie I(...)

W dniu 29 lipca 2008r. do Sądu (...) wpłynął pozew (...) przeciwko Skarbowi Państwa – (...) o zasądzenie kwoty 450.000zł, ewentualnie o zasądzenie renty w wysokości 3.000 zł. Jednocześnie (...) wniósł o zwolnienie go od kosztów sądowych w sprawie i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Sprawa zarejestrowana została w rep. C i otrzymała numer(...). Zarządzeniem z dnia 29 lipca 2008r. (...) został wezwany do złożenia oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach, w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2008r. Sąd (...) w punkcie pierwszym zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości, a w punkcie drugim oddalił wniosek powoda o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu argumentując, że sprawa nie ma zawilego charakteru, a nadto złożony przez powoda pozew wskazuje, iż nie ma on trudności w podejmowaniu czynności procesowych. Zażalenie powoda na punkt drugi powyższego postanowienia zostało oddalone postanowieniem Sądu (...) z dnia 25 listopada 2008r., sygn. akt I(...)

Ponowny wniosek (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został oddalony postanowieniem (...) z dnia 18 grudnia 2008r., sygn. akt IC (...) Postanowienia tego (...) nie zaskarżył. W dniach 13 stycznia 2009r., 19 stycznia 2009r. oraz

20 stycznia 2009r. do akt wpłynęły trzy wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, które zostały rozpoznane na rozprawie w dniu 5 lutego 2009r. – postanowienie oddalające ponowne wnioski. Postanowienie z dnia 6 lutego 2009r. nie zostało zaskarżone przez powoda.

Skarga (...) na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy IC (...) bez nieuzasadnionej zwłoki została oddalona postanowieniem Sądu (...) z dnia 25 maja 2010r., sygn. akt (...).

Zarządzeniem z dnia 27 marca 2008r. został wyłączony ze sprawy o sygn. (...) toczącej się przed Sądem (...), wniosek (...) o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w związku z zamiarem wytoczenia powództw przeciwko Skarbowi Państwa – (...) i Sądowi (...). Sprawa zadekretowana została pod sygn. I (...). Postanowieniem z dnia 31 marca 2008r., sygn. I (...), Sąd (...) zwolnił (...) od kosztów sądowych w części tj. od opłaty od pozwu w części przekraczającej kwotę 600zł, a w pozostałym zakresie wniosek o zwolnienie od kosztów oddalił (punkt pierwszy) oraz oddalił wniosek (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (punkt drugi). Zażalenie powoda na powyższe postanowienie wpłynęło w dniu 7 kwietnia 2008r. Akta sprawy wraz zażaleniem wpłynęły do Sądu (...) w dniu 15 kwietnia 2008r. Zarządzeniem z dnia 24 kwietnia 2008r. sprawę skierowano na posiedzenie niejawne wyznaczone na dzień 26 maja 2008 roku. Postanowieniem z dnia 26 maja 2008r., sygn. III (...), zażalenie powoda zostało oddalone. Ponowny wniosek (...) z dnia 4 lipca 2008r. został oddalony postanowieniem Sądu (...) z dnia 19 sierpnia 2008r., gdyż postępowanie w ramach którego (...) domagał się ustanowienia pełnomocnika zostało już prawomocnie zakończone orzeczeniem, od którego nie przysługuje dalszy środek zaskarżenia, a zatem postępowanie w tym przedmiocie jest bezprzedmiotowe. W dniu 26 sierpnia 2008r. (...) wniósł zażalenie na powyższe postanowienie. Akta sprawy wpłynęły do Sądu (...) w dniu 15 września 2008r. Zarządzeniem z dnia 17 września 2008r. wyznaczono sędziego sprawozdawcę. Zarządzeniem z dnia 8 października 2008r. sprawa została skierowana na posiedzenie niejawne w dniu 26 listopada 2008r. Postanowieniem Sądu (...) z dnia 26 listopada 2008r., III (...) zażalenie (...) zostało oddalone. Kolejne wnioski (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu oddalone zostały przez Sąd (...), sygn. akt I (...) postanowieniami z dnia: 11 lutego 2009r., 23 lutego 2009r. i 10 marca 2009r. (...) nie zaskarżał powyższych postanowień.

Przed Sądem (...) toczyła się pod sygn. IV (...) sprawa z wniosku skazanego (...) (powoda w niniejszej sprawie) w przedmiocie wydania wyroku łącznego. W sprawie tej powód był reprezentowany przez obrońcę ustanowionego z urzędu. Postanowieniem z dnia 25 listopada 2008r. Sąd (...) umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego. Postanowieniem z dnia 23 grudnia 2008r. sygn. akt II (...) Sąd (...) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. O terminie posiedzenia odwoławczego J. J. został powiadomiony dnia 15 grudnia 2008r. Pismem z dnia 28 grudnia 2008r. (...) zwrócił się o doprowadzenie go na posiedzenie odwoławcze.

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2008r., sygn. akt II (...) Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił skargę (...) na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy IV (...) Sądu (...) bez uzasadnionej zwłoki.

Przed Sądem (...) toczyła się pod sygn. I (...) W sprawie tej (...) nie był stroną.

(...) wniósł do Sądu (...) zażalenie na zarządzenie z dnia 24 września 2007r., sygn. akt IC (...) w przedmiocie zwrotu pozwu, wnosząc jednocześnie o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2007r. referendarz sądowy oddalił wnioski powoda. (...) złożył skargę na powyższe postanowienie, po rozpoznaniu której Sąd (...) postanowieniem z dnia 3 stycznia 2008r. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie co do odmowy zwolnienia (...) od kosztów sądowych, oddalił wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zażalenie powoda na postanowienie z dnia 3 stycznia 2008r. co do oddalenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zostało oddalone przez Sąd (...) postanowieniem z dnia 14 lutego 2008r., sygn. III (...).

Postanowieniem z dnia 11 marca 2008r. referendarz sądowy oddalił wnioski powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w postaci opłaty od zażalenia na postanowienie z dnia 3 stycznia 2008r. odrzucające zażalenie powoda na zarządzenie z dnia 24 września 2007r. w przedmiocie zwrotu pozwu. Rozpoznając skargę powoda na przedmiotowe

postanowienie Sąd (...) postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2008r. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie w przedmiocie odmowy zwolnienia (...) od kosztów sądowych.

Ponowny wniosek(...) o zwolnienie od kosztów sądowych został odrzucony postanowieniem Sądu (...) dnia 5 maja 2008r., sygn. akt (...), jako oparty na tych okolicznościach co poprzedni, prawomocnie rozstrzygnięty postanowieniem Sądu(...) z dnia 3 stycznia 2008r.

W sprawie (...) Sądu (...), oddalono postanowieniem z dnia 2008r. skargę (...) na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie prowadzonej przez Sąd (...), sygn. akt(...). Postanowieniem z dnia 1 września 2008r. referendarz sądowy zwolnił (...) od opłaty od zażalenia na postanowienie z dnia 5 maja 2008r. o odrzuceniu zażalenia powoda z dnia 10 stycznia 2008r. na postanowienie z dnia 3 stycznia 2008r. co do kwoty 190zł, oddalając wniosek w pozostałym zakresie (punkt I i II), oddalił wniosek (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 17 września 2008r. Sąd (...) utrzymał w mocy punkt II postanowienia referendarza sądowego co do odmowy zwolnienia powoda od opłaty od zażalenia i oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 24 października 2008r. Sąd (...) zwolnił powoda od kosztów sądowych w części stanowiącej pozostałą część opłaty w kwocie 500zł od zażalenia na postanowienie z dnia 5 maja 2008r. Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2009r. Sąd(...) (...), sygn. akt III (...) odrzucił zażalenie (...) na postanowienie Sądu (...) z dnia 5 maja 2008r., sygn. akt IC(...), o odrzuceniu ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Przed Sądem(...) toczyła się pod sygn. (...), sprawa z powództwa (...)przeciwko(...) o zapłatę. Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2008r. Sąd (...), sygn. akt III (...), oddalił zażalenie powoda od postanowienia Sądu (...) z dnia 26 września 2007r. utrzymującego w mocy postanowienie referendarza sądowego z dnia 5 września 2007r. oddalającego wniosek (...) o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Kolejny wniosek(...) o zwolnienie od kosztów sądowych (od opłaty od zażalenia) i ustanowienie pełnomocnika z urzędu został oddalony postanowieniem referendarza sądowego z dnia 3 września 2008r. Sąd (...) postanowieniem z dnia 25 września 2008r. utrzymał w mocy orzeczenie referendarza sądowego w zakresie odmowy zwolnienia powoda od opłaty od zażalenia (punkt pierwszy) i oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (punkt drugi).

Postanowieniem z dnia 28 października 2008r. Sąd (...) odrzucił zażalenie powoda na zarządzenie z dnia 5 lipca 2007r. w przedmiocie zwrotu pozwu z uwagi na jego nieopłacenie. Postanowieniem z dnia 28 listopada 2008r. Sąd (...) zwolnił(...) od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zażalenia na postanowienie z dnia 28 października 2008r. (punkt pierwszy) i oddalił wniosek (...) z dnia 3 października 2008r. o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd(...) postanowieniem z dnia 10 lutego 2009r., sygn. III (...), oddalił zażalenie (...) na postanowienie Sądu (...)z dnia 28 listopada 2008r.

(...)składał skargę na przewlekłość postępowania w sprawie(...) prowadzonej w Sądzie (...) w okresie od 14 czerwca 2007r. do 1 kwietnia 2008r. Sprawa toczyła się pod sygn. III S(...).

W dniu 21 listopada 2007r. (...) złożył do Sądu (...)wniosek o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia pozwu i złożenia skargi konstytucyjnej. Sprawa zarejestrowana została pod sygn. I(...) Postanowieniem z dnia 3 stycznia 2008r. referendarz sądowy zwolnił (...) od kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu co do kwoty 3.200 zł (punkt pierwszy), oddalił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie (punkt drugi) i oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (punkt trzeci).

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2008r., na skutek skargi (...) na orzeczenie Referendarza sądowego, Sąd odrzucił skargę na punkt pierwszy postanowienia, utrzymał w mocy postanowienie z dnia 3 stycznia 2008r. w zakresie punktu drugiego oraz oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W dniu 9 kwietnia 2008r. Sąd(...), sygn. akt III (...)oddalił zażalenie wnioskodawcy na postanowienie z dnia 23 stycznia 2008r.

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2008r. Sąd oddalił ponowny wniosek (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zażalenie na powyższe postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu (...) z dnia 23 września 2008r., sygn. III (...).

Postanowieniami z dnia 6 stycznia 2009r., 16 stycznia 2009r., 29 stycznia 2009r., 9 lutego 2009r., 12 lutego 2009r. i 27 lutego 2009r., oddalił kolejne wnioski (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowień tych (...)nie zaskarżał.

(...) wniósł do Sądu (...) o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu wytoczenia powództwa przeciwko Skarbowi Państwa – (...) Sprawa zarejestrowana została w rep. Co pod numerem(...). Postanowieniem referendarza sądowego z dnia 27 września 2007r. wniosek (...) został oddalony. Postanowieniem z dnia 20 listopada 2007r. Sąd utrzymał w mocy orzeczenie Referendarza w zakresie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych(punkt pierwszy) i oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (punkt drugi). Sąd (...) postanowieniem z dnia 18 lutego 2008r., sygn. III (...) oddalił zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sądu (...) z dnia 20 listopada 2007r.

Wnioskiem z dnia 21 marca 2008r.(...) złożył ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zarządzeniem z dnia 28 kwietnia 2008r. wnioskodawca został zobowiązany do oświadczenie się w terminie 7 dni, czy od wydania poprzedniego postanowienia nastąpiła zmiana okoliczności uzasadniających wniosek. W określonym terminie (...) nie wykazał, iż nastąpiła zmiana okoliczności, wobec czego postanowieniem z dnia 5 czerwca 2008r. referendarz sądowy w Sądzie (...) odrzucił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (punkt pierwszy) i oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (punkt drugi).

Postanowieniem z dnia 15 października 2008r. Sąd (...), sygn. III(...)oddalił zażalenie (...) na postanowienie Sądu (...) z dnia 8 września 2008r. oddalające wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniami Sądu(...)z dnia: 18 grudnia 2008r., 29 stycznia 2009r., 17 lutego 2009r. i 27 lutego 2009r., oddalone zostały również kolejne wnioski (...) o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowień tych (...) nie zaskarżał.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2009r., sygn. akt III(...), Sąd (...) oddalił zażalenie (...)na postanowienie Sądu (...) z dnia 16 grudnia 2008r. wydane w sprawie XV (...) oddalające w punkcie drugim wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i odrzucające w punkcie pierwszym wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd I instancji wskazał, że powyższych ustaleń faktycznych dokonał na podstawie załączonych do akt dokumentów. Motywując rozstrzygnięcie w przedmiocie oddalenia wniosków dowodowych powoda dotyczących stanu jego zdrowia Sąd I instancji podniósł, że z uwagi na niewykazanie podstawy odpowiedzialności pozwanego nie zasługiwały one na uwzględnienie. Odnosząc się natomiast od przyczyn oddalenia wniosków powoda dotyczących przewlekłości postępowań, przyczyn nieuwzględniania skarg i wniosków powoda Sąd I instancji wskazał, że przebieg postępowań w sprawach, których dotyczył spór wprost wynikał z akt sprawy i zgromadzonych w nich dokumentów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczeń powoda za okres trzyletni przed wniesieniem pozwu Sąd I instancji podniósł, że niewątpliwie roszczenie dochodzone przez powoda ma charakter majątkowy i jako takie podlega przedawnieniu (art. 442⁽¹⁾ kc). W rozpoznawanej sprawie powód wiązał szkodę z czynami niedozwolonymi mającymi miejsce w okresie od 1 stycznia 2005r. do 3 marca 2009r. Pozew wniesiony został w dniu 22 listopada 2010r., zatem roszczenie powoda za okres do 22 listopada 2007r. uległo przedawnieniu. Zdaniem Sądu (...) podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia nie stanowiło nadużycia prawa podmiotowego (art. 5 k.c.)

Odnosząc się do żądania powoda o odszkodowanie z powodu przewlekłości w sprawach, sygn. akt I (...), (...) Sądu (...), sygn. akt IC (...) Sądu (...), sygn. akt IV (...) Sądu (...), to zdaniem Sądu I instancji nie mogło zostać ono uwzględnione z uwagi na brak legitymacji czynnej powoda, który w toku w/w postępowań złożył skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki i skargi te zostały prawomocnie rozstrzygnięte.

Zdaniem Sądu (...) nie zasługiwało na uwzględnienie także żądanie powoda o odszkodowanie z powodu rzekomej przewlekłości w pozostałych sprawach wskazanych szczegółowo w części faktycznej uzasadnienia, w toku których powód nie składał skarg na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, ponieważ w toku tych postępowań, zdaniem Sądu meriti, nie doszło do przewlekłości postępowania.

Podobnie ocenił Sąd I instancji zarzuty dotyczące odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu jaki i zwolnienia od kosztów powoda wskazując, że nie mogły one skutkować odpowiedzialnością odszkodowawczą Skarbu Państwa. Możliwość dochodzenia odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej prawomocnym orzeczeniem jest niedopuszczalna, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. W świetle powyższego za niezasadne Sąd (...) uznał żądanie odszkodowania w tych sprawach, w których od orzeczeń rozstrzygających wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu powód nie złożył środków odwoławczych, tj. zażaleń. W odniesieniu do pozostałych orzeczeń Sąd I instancji wskazał, że oparta na art. 417⁽¹⁾ § 2 kc. w zw. z art. 424^(1b) kpc odpowiedzialność Skarbu Państwa nie stanowi podstawy do formułowania roszczeń odszkodowawczych we wszystkich wypadkach, ponieważ na sądzie nie spoczywa obowiązek przyznania powodowi pełnomocnika z urzędu czy zwolnienia go od kosztów sądowych. Obowiązkiem sądu jest natomiast zbadanie czy istnieją przewidziane prawem przesłanki, od których zależy przyznanie pełnomocnika z urzędu, co sąd uczynił wydając stosowne postanowienia, w których szczegółowo wyjaśnił, że w przypadku powoda takie przesłanki nie zachodziły.

Nie zasługiwał na uwzględnienie, zdaniem Sądu (...), zarzut niedoprowadzania powoda na rozprawy. Po pierwsze, powód nie sprecyzował na jakie rozprawy i przed którymi sądami nie został doprowadzony. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa zaś na stronach, a Sąd nie jest obowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Po drugie, z akt sprawy II (...) Sądu (...) (sygn. pierwszo instancyjna - IV(...) Sąd (...)) wynika, że (...) nie został doprowadzony na posiedzenie odwoławcze w dniu 23 grudnia 2008r. albowiem wniosek złożony został w dniu 28 grudnia 2012 roku, a zatem już po prawomocnym zakończeniu postępowania i tym samym był on bezprzedmiotowy.

Z tych względów Sąd I instancji oddalił powództwo obciążając kosztami procesu na podstawie art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania powoda jako stronę przegrywającą proces.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód zaskarżając go w całości oraz domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżący argumentował, że doszło do nieważności postępowania z uwagi niedoprowadzenie powoda na rozprawę oraz odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Niezasadnie Sąd I instancji nie uwzględnił wniosków dowodowych powoda, jak i nie przesłuchał go na okoliczności stanowiące podstawę faktyczną powództwa. Zdaniem skarżącego, możliwe jest wystąpienie z żądaniem odszkodowania bez posiadania stosownego prejudykatu. Nadto, w ocenie powoda, został on niesłusznie obciążony kosztami procesu, gdyż znajduje się w trudnej sytuacji życiowej.

Pozwany w odpowiedzi na apelację powoda wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - (...) kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest niezasadna.

Niesłuszny jest najdalej idący zarzut apelacji zmierzający w istocie do wykazania, że na gruncie niniejszej sprawie doszło do naruszenia prawa skarżącego do obrony, a w konsekwencji do nieważności postępowania (art.379 pkt 5 kpc) z uwagi rozpoznanie sprawy pod jego nieobecność oraz odmowę ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu.

Analizując przytoczony powyżej zarzut należy wskazać, że ocena, czy doszło do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, powinna być dokonywana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy. Przyjmuje się przy tym, że o

nieważności postępowania z omawianej przyczyny nie można mówić w sytuacji, w której strona na skutek własnego działania z przysługujących jej uprawnień procesowych nie skorzystała.

Rozważając zatem, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, trzeba w pierwszej kolejności zbadać, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie ustalić, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, w końcu zaś ocenić, czy pomimo zaistnienia tych okoliczności strona mogła bronić swych praw w procesie. Dopiero w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych przesłanek można przyjąć, że strona została pozbawiona możliwości działania.

Odnosząc się zatem do pierwszej okoliczności mającej świadczyć – wedle twierdzeń apelacji - o nieważności postępowania, a mianowicie do uniemożliwienia skarżącemu udziału w rozprawach przed Sądem I instancji (art. 379 pkt 5 kpc) wskazać należy, że powód został prawidłowo zawiadomiony o terminach rozpraw przed Sądem(...) w dniu 15 maja 2012r. (k.144v, 163, 177-178) oraz w dniu 30 sierpnia 2012r. (k.202v, 207, 212) i nie wnosił o doprowadzenie go na te rozprawy. W tym stanie rzeczy nie można przyjąć, że doszło do pozbawienia powoda możliwości obrony jego praw, ponieważ - jak już wyżej wskazano - nieważność postępowania z omawianej przyczyny nie zachodzi w sytuacji, w której strona na skutek własnego działania nie skorzystała przysługujących jej uprawnień procesowych. Zarzut ten nie zasługiwał więc na uwzględnienie.

Co się tyczy kwestii nieuwzględnienia wniosku powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu Sąd (...) akceptuje i przyjmuje za swój pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 marca 2005r. (III CK 533/04, Lex nr 197647), zgodnie z którym „odmowa ustanowienia dla strony adwokata z urzędu nie usprawiedliwia zarzutu nieważności postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony swych praw”. Należy podkreślić, że nieważność postępowania z tej przyczyny zachodzi wówczas, gdy strona wbrew swojej woli została faktycznie pozbawiona możliwości działania. Za oczywiste należy także uznać, że samo złożenie przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego nie obliguje sądu do jego uwzględnienia. Wniosek taki podlega uwzględnieniu wówczas, jeżeli w ocenie sądu udział profesjonalnego pełnomocnika jest potrzebny (art. 117 kpc). Sytuacja taka może zachodzić wtedy, gdy nieporadność strony prowadzi do tego, że przy faktycznym lub prawnym skomplikowaniu sprawy nie jest ona w stanie wykorzystać prawnych możliwości prawidłowego jej prowadzenia. Nie budzi wątpliwości, w ocenie Sądu(...), że skarżący nie należy do osób nieporadnych, a odmowa ustanowienia pełnomocnika z urzędu nie uniemożliwiła mu prawidłowego prowadzenia sprawy, a zatem brak jest podstaw do przyjęcia, że został pozbawiony możliwości obrony swych praw. Z tej przyczyny zarzut ten okazał się chybiony.

Sąd I instancji dokonał właściwej oceny dowodów bez naruszenia art. 233 § 1 kpc i poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, zaś Sąd (...) ustalenia te aprobuje i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Niezasadne są zarzuty skarżącego kwestionujące zasadność oddalenia jego wniosków dowodowych, zaś Sąd(...)nie dopatrywał się w tym względzie żadnych uchybień ze strony Sądu (...). Skoro bowiem powód nie wykazał zgodnie z treścią art. 6 kpc w zw. z art. 232 kpc, że działania lub zaniechania ze strony pozwanego, w tym m.in. przewlekłość postępowania, niezasadne nieuwzględniania wniosków powoda o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu w istocie miały miejsce, to wskazywane przez powoda dowody na okoliczności związane z rzekomymi skutkami tych działań należało uznać za powołane jedynie dla zwłoki (art. 217 kpc), co słusznie zauważył Sąd I instancji. Trafnie także Sąd (...) nie uwzględnił wniosków dowodowych np. z zeznań świadków na okoliczności związane z tokiem spornych postępowań lub przyczynami nieuwzględniania wniosków powoda, albowiem okoliczności te wynikały w sposób bezsporny z akt dotyczących danego postępowania.

Co się tyczy natomiast nieprzesłuchania powoda w charakterze strony należy odwołać się do treści art. 299 kpc. Stosownie do jego brzmienia jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały nie wyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów zarządzi dowód z przesłuchania stron. Obowiązek Sądu wynikający z art. 299 kpc in fine nie ma charakteru bezwzględnego, a aktualizuje się on jedynie wówczas, jeżeli Sąd uzna, że dotychczasowe rezultaty przeprowadzonego postępowania dowodowego nie świadczą o

wyjaśnieniu faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Trafnie zatem Sąd I instancji nie skorzystał z możliwości przewidzianej w art. 299 kpc, gdyż wszelkie istotne fakty dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zostały wyjaśnione.

Zgodzić się należy z Sądem I instancji, że na gruncie niniejszej sprawy nie zachodziły przesłanki uzasadniające odpowiedzialności pozwanego (art. 417⁽¹⁾ kc). W tym kontekście nie zasługują na uwzględnienie zarzuty skarżącego, że Sąd (...) nie uwzględnił tego, że dopuszczalne jest wystąpienie z roszczeniem odszkodowawczym bez konieczności uzyskania prejudykату dotyczącego niezgodności z prawem danego orzeczenia lub niezgodności z prawem niewydania danego orzeczenia, ponieważ pozostaje to w sprzeczności z treścią pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia. Sąd I instancji wskazał bowiem, że żądanie powoda dotyczące spraw, w których powód nie składał skarg na przewlekłość postępowania, nie zasługiwało na uwzględnienie nie z powodu nieuzyskania przez powoda orzeczenia stwierdzającego przewlekłość tych postępowań, ale dlatego, że w ocenie Sądu (...) w postępowaniach tych w istocie nie doszło do przewlekłości, z czym należy się zgodzić.

Co się tyczy żądania powoda opartego na jego twierdzeniach o niezasadnej odmowie zwolnienia go od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika Sąd I instancji wprost podniósł, że w tych przypadkach nie zachodziła konieczność uzyskania prejudykату w postaci orzeczenia o stwierdzeniu niezgodności z prawem tych postanowień, zaś nieuwzględnienie roszczenia powoda w tym względzie podyktowane było uznaniem przez Sąd Okręgowy, że powód nie wniósł od nich środków odwoławczych (tj. zażaleń) lub że orzeczenia te nie były niezgodne z prawem, czego skarżący skutecznie nie zakwestionował.

Reasumując zarzuty apelacji okazały się niezasadne, zaś Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że wobec niespełnienia przesłanek z art. 417 kc i art. 424^{1b} kpc roszczenie powoda okazało się bezzasadne.

Niezasadnie kwestionował także skarżący rozstrzygnięcie o kosztach procesu, zaś Sąd I instancji, bez naruszenia art. 102 kpc, słusznie obciążył nimi powoda. O zastosowaniu powołanego przepisu nie może bowiem przesądzać przebywanie powoda w placówce penitencjarnej i aktualny brak możliwości zarobkowania, ponieważ strona powinna zdawać sobie sprawę z konsekwencji swoich żądań, również z punktu widzenia kosztów procesu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2003r., PK 585/04), zwłaszcza w przypadku powoda, który inicjuje szereg postępowań.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc oraz art. 99 kpc, zaś o ich wysokości na podstawie § 6 pkt 7 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348) obciążając nimi - zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania - powoda jako stronę przegrywającą postępowanie uznając z wyżej przedstawionych względów, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu (art. 102 kpc).